

'hak-al'

5
DECEMBER
1989
15e JAARGANG

natuur-en vogelwacht
CULEMBORG

Kontaktadres:

Natuur- en Vogelwacht Culemborg, Postbus 381, 4100 AJ Culemborg.

Klubhuis:

"De Ketelvink", voormalig "Ketelhuis" op Terweijde, Middelcoopstraat 1 A Culemborg.

Bibliotheek:

Monique van Beers, Gandhi 91, Culemborg; tel.: 0 3 4 5 0 - 1 7 8 2 2.
Boeken en verslagen in "De Ketelvink". Geopend: vrijdag van 19.00 uur tot 20.00 uur,
uitgezonderd de maanden juli en augustus.

Lidmaatschap:

Nieuwe leden opgeven bij de penningmeester, evenals adreswijzigingen.

Penningmeester:

Frans Waroux, Moerbeiboom 45, Culemborg, tel.: 0 3 4 5 0 - 1 5 3 9 3.
Gironr.: 3 4 3 3 3 5 1 t.n.v. F. Waroux, rek. Natuur- en Vogelwacht Culemborg.

Kontributie:

Betaling per toegezonden acceptgirokaart. Jeugdlidmaatschap f 12,50 per jaar,
volwassene f 25,-- per jaar, gezinslidmaatschap f 25,-- per jaar, postlidmaatschap
f 25,-- per jaar.

Redaktieteam en -adressen:

Breun Jansen, Eikeboom 31, Culemborg; tel.: 0 3 4 5 0 - 1 4 8 8 5.
Jan Rietvink, Ravelijnstraat 27, Culemborg; tel.: 0 3 4 5 0 - 1 6 4 0 7.
Harry v.d. Warenburg, Perrenotlaan 47, Culemborg, tel.: 0 3 4 5 0 - 1 4 3 5 8.

Plantenwerkgroep:

Han Jansen, Akkerwinde 10, Culemborg; tel.: 0 3 4 5 0 - 1 5 5 5 1.

Knotwilgenwerkgroep:

Jan Rietvink, Ravelijnstraat 27, Culemborg; tel.: 0 3 4 5 0 - 1 6 4 0 7.
Harry v.d. Warenburg, Perrenotlaan 47, Culemborg; tel.: 0 3 4 5 0 - 1 4 3 5 8.

Paddenwerkgroep:

Harry v.d. Warenburg, Perrenotlaan 47, Culemborg; tel.: 0 3 4 5 0 - 1 4 3 5 8.

Zoogdierenwerkgroep:

Gerard van Ruiten, Verdistraat 9, Culemborg; tel.: 0 3 4 5 0 - 1 9 5 8 1.

Koördinatie vogelwerkgroep:

Marcel v.d. Tol, Lindeboom 21, Culemborg; tel.: 0 3 4 5 0 - 1 8 1 0 2.

Inleveren waarnemingen:

Hans Kortekaas, Bakelbos 44, 4101 KH Culemborg.

Begeleiding jeugdgroep:

Kars Veling, Gandhi 91, Culemborg; tel.: 0 3 4 5 0 - 1 7 8 2 2.

Nestkasten-koordinatie:

Peter Berkien, tel.: 0 3 4 5 0 - 1 4 2 5 7 (Plantage).
Arjan v.d. Veen, tel.: 0 3 4 5 0 - 2 1 0 9 3 (overige kasten).

Kampen, lezingen, dia-avonden en kursussen:

Leo v.d. Kooij, Vliegerweg 3, Culemborg; tel.: 0 3 4 5 0 - 1 5 4 5 0.

"Het Vogeljaar":

Jaarabonnement door overschrijving van f 21,50 op de girorekening van de N.V.W.C.,
met vermelding van: "Het Vogeljaar".

Sekr. Milieuwerkgroep Noordwest-Betuwe:

Postbus 288, 4100 AG Culemborg. Tel.: 0 3 4 5 0 - 1 3 3 8 6/0 3 4 3 6 - 1 6 8 7.

Aanhangwagens:

De N.V.W.C.-aanhangwagen "Jopie" is voor iedereen te huur voor f 7,50 per dag of gedeelte van de dag (te betalen direkt bij terugbezorging).

Gaarne vooraf reserveren bij Arie v.d. Ham, Brahmsstraat 1, Culemborg. Tel.: 0 3 4 5 0 - 1 8 6 4 5. Men dient zelf te zorgen voor de wettelijk voorgeschreven kentekenplaat. Tevens zijn alle schades voor eigen rekening!

Verbandtas en -trommel:

Voor alle activiteiten is een verbandtas en -trommel aanwezig in "De Ketelvink". Aanvullingen z.s.m. na gebruik doorgeven aan de beheerder: Joop Bezuyen, Smetanastraat 23, Culemborg.

K O N T A K T - A D R E S S E N

=====

Vogelbeschermingskonsulent:

Marcel v.d. Tol, Lindeboom 21, Culemborg, tel.: 0 3 4 5 0 - 1 8 1 0 2.

Asielhouders:

Alle beschermde vogels: Lexmond - tel.: 0 3 4 7 4 - 1 6 7 7
Nieuwegein - tel.: 0 3 4 0 2 - 6 3 3 3 5
Aanneem- en doorgeefadres: Utrecht - tel.: 0 3 0 - 9 1 9 4 4 9

Egelopvangcentrum Maarssenbroek:

Spechtenkamp 159, 3607 KJ Maarssenbroek; tel.: 0 3 4 6 5 - 6 8 4 4 0.

DIVERSE NATUURORGANISATIES:

Milieu: alarmnummer luchtverontreiniging: 0 8 5 - 4 5 2 2 2 0.

Veldpolitie: Den Hartog 0 3 4 3 7 - 5 5 8 (Werkhoven)

Vrieling 0 3 4 3 6 - 1 6 7 5 (Cothen)

Meldkamer 0 3 4 0 4 - 2 4 8 2 4 (Zeist)

Gemeentepolitie Culemborg: Dhr. Helmond, Boerenstraat 35, Culemborg; tel.: 1 5 7 4 4.

Vereniging Milieudefensie: Tweede Meteringplantsoen 9, 1017 ZD Amsterdam.

Gelderse Milieudefensie: Jansbuitensingel 14, 6811 AB Arnhem; tel.: 0 8 5 - 515069.

Milieuwerkgroep "Noordwest-Betuwe": T. van Beek, Hinkerstraat 36, Cothen;
tel.: 0 3 4 3 6 - 1 6 8 7.

Milieuwerkgroep Gelderland: H. ten Berghe, R. Jacobsstr. 27, Tricht; tel.: 03455-3974

Milieuwerkgroep Houten: Kon. Julianastraat 13, 3991 DJ Houten.

Staatsbosbeheer regio Betuwe: Dodewaardlaan 3, 4006 EA Tiel; tel.: 03440 - 19878.

Vereniging tot Bescherming van Vogels: Driebergseweg 16 B, Zeist, 03404 - 25406.

Stichting Het Geldersch Landschap: Zypendaalseweg 44, 6814 CL Arnhem, 085 - 420944.

Instituut voor Natuurbeschermingseducatie: Plantage Middenlaan 41, 1018 DC Amsterdam.

Stichting Natuur en Milieu: Donkerstraat 17, 3511 KB Utrecht, tel.: 030 - 331328.

Vereniging tot Behoud van Natuurmonumenten: Noordereinde 60, 1243 JJ 's-Graveland;
tel.: 0 3 5 - 6 2 0 0 4.

Wereld Natuur Fonds Nederland: Postbus 7, 3700 AA Zeist; tel.: 0 3 4 0 4 - 2 2 1 6.

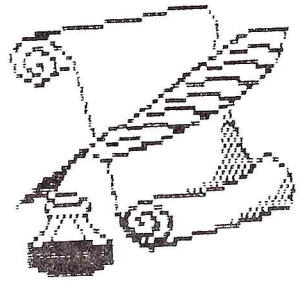
Wereld Natuur Fonds Nederland, regio West-Betuwe: sekretariaatsadres:

G.J. van Kessel-Heuff, Binnenstr. 3, 4117 GR Erichem; tel.: 03447-1637 (Pandawinkel)

Greenpeace Nederland: Postbus 11026, 1001 GA Amsterdam.

Damrak 83-II, 1012 LN Amsterdam; 0 2 0 - 2 3 6 5 4 5.

0 2 0 - 2 3 1 8 4 3.

VOORWOORD

VAN DE REDAKTIE

Zaterdag 9 december jl. is het knotwilgen snoeien na een "rust"periode van een jaar van start gegaan.

Onder prachtige weersomstandigheden werden een 15-tal knotwilgen gesnoeid. Verheugend was het dat onder de 25 vrijwilligers(sters) veel jeugd aanwezig was; het effect van de jeugdavonden begint in beeld te komen.

Een kanttekening is jammer genoeg dat de categorie volwassenen bedenkkelijk klein is. Het is te hopen dat dit beeld het komend jaar, het jubileumjaar van de N.V.W.C., verandert.

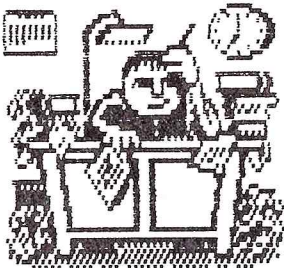
Zowel het knotwilgen snoeien, het maandelijks tuinonderhoud, de nestkastenwerkgroep etc. kunnen alleen blijven draaien bij voldoende actieve belangstelling. Activiteiten van de N.V.W.C. zijn vaak gezellig, leerzaam en ontspannend. Dus laat u ook eens zien het komende jaar bij de N.V.W.C.

Het winterkamp van de N.V.W.C. kan door onvoldoende belangstelling helaas niet plaatsvinden. Verwacht wordt wel dat het aanstaande voorjaarskamp gezien de plannen en het jubileum wel door gaat. U leest er meer over in deze toch weer goed gevulde Hak-al op de gekleurde middenpagina's.

Wat u niet leest is het jaarverslag 1988 van de MWG Geldermalsen en omstreken, dit verslag ligt op de leesplank in de Ketelvink ter inzage voor belangstellenden.

Wij wensen u prettige feestdagen en een natuurrijk 1990 en voor het komende decennium een verbeterd milieu!

Inhoud:

- pag. 4 - verslag v.d. paddestoelenexcursie op 7 oktober 1989 naar het Zoelense Bos.
- pag. 6 - verslag Nationale Vogeltrekdag - 8 oktober 1989.
- pag. 7 - verslag alg. maandelijks vergadering 16 okt. 1989.
- pag. 9 - Natuurbeleidsplan, meer dan alleen mooie woorden?
- pag. 11 - ENQUETE JUBILEUMKAMP
- pag. 15 - Klein Chemisch Afval, lever het in
- pag. 18 - werkplan "knotwilgenwerkgroep".
- pag. 20 - verslag alg. maandelijks vergadering 20 nov. 1989.
- pag. 21 - nieuwe boeken
- pag. 23 - programma jeugdavonden 1990.
- pag. 24 - excursieprogramma.

* * * LET OP!!!

Vrijdagavond 5 januari 1990 nieuwjaarsbijeenkomst vanaf 19.30 uur
in de Ketelvink.
Maandag 15 januari 1990 Jaarvergadering N.V.W.C., 19.30 uur.

van de paddestoelenexcursie op 7 oktober 1989 naar het Zoelense Bos.

Na onze gedegen voorbereiding op de voorafgaande woensdagavond verzamelden zich maar liefst 15 belangstellenden om onder leiding van Wim Rubers de paddestoelen in het Zoelense Bos te gaan bekijken. Spoedig na vertrek waren we een auto uit het zicht verloren. Enige tijd wachten bleek vergeefs, zodat we met bezwaard gemoed richting Zoelen reden. Vlak bij het dorp reed ons echter de verloren gewaande auto tegemoet, zodat we gelukkig toch met zijn allen onze excursie konden beginnen. De meeste verschijnen en verdwijnen weer snel en dat verschilt ook van jaar tot jaar. Tot ons geluk is dit jaar een echt paddestoelenjaar, zodat we veel mooie exemplaren hebben kunnen bewonderen.

Spectaculair waren de reuzenzwammen, enorme oranje-geelbruine lappen aan de voet van boomstronken en bomen. Op twee plaatsen troffen we fraai ontwikkelde exemplaren van deze soort aan. Naast deze reuzen onder de zwammen zagen we ook bijzonder veel kleintjes. Sierlijke fijngebouwde paddestoeltjes zoals het wielkje en het takruitertje. Paddestoelen juist op naam brengen is een bijzonder moeilijk onderdeel van de veldbiologie. Daarom was het bijzonder plezierig een kenner zoals Wim Rubers in ons midden te hebben. Zo konden we in totaal 35 soorten paddestoelen op naam brengen. Sommige hiervan echter niet met zekerheid, omdat er soorten zijn die pas na microscopisch onderzoek hun ware identiteit prijs geven.

In ieder geval genoten we allemaal van het goede weer en de geheel eigen atmosfeer van een herfstig bos. Het Zoelense bos is een prachtig voorbeeld van een oud parkbos op rivierklei. In onze omgeving zijn eigenlijk nog maar twee andere voorbeelden van zo'n soort bos te vinden, nl. Mariënwaard en Neerijnen. Er zijn enkele soorten paddestoelen die voor dit bostype specifiek genoemd kunnen worden. Minstens twee van deze soorten konden wij tijdens de excursie bewonderen nl. de beukwortelzwam en de grijsgroene melkzwam.

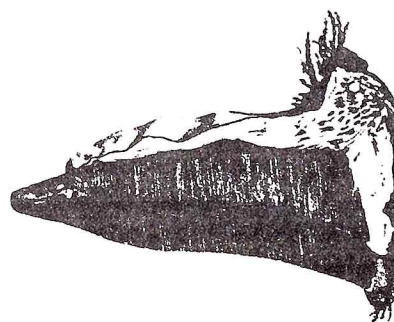
Het is echter niet zo dat er op een excursie met een bepaald thema alleen maar naar bepaalde zaken gekeken worden en niet naar iets anders.

Ook de vogels kregen onze aandacht en niet tot onze geringe verbazing leverde dat een waarneming van twee grote gele kwikstaarten. Wij troffen deze vogels aan bij een modderige poel op de grens van het bos en een weilandje. Ze lieten zich rustig bekijken terwijl zij aan de rand van het water hun kostje opscharrelden. Kennelijk waren het vogels die op doortrek van hun gebruikelijke biotoop, beekoevers, waren afgedwaald.

Paddestoelen zoeken en bekijken en snel vooruitkomen zijn twee onvereenigbare activiteiten. Het gevolg was dat we na een paar uur nog maar een gedeelte van het toch niet zo grote bos hadden bekeken.

Bovendien bleek een laan, waar volgens Wim altijd veel te zien was, afgesloten te zijn met een hek en borden met weinig uitnodigende teksten. Daarom keerden wij maar op onze schreden terug en dat bleek ook om een andere reden dan het gevorderde tijdstip een gelukkige keuze. Net toen we de auto's bereikten barstte er namelijk een hevige stortbui los. Gelukkig kwam die te laat om als spelbreker te fungeren. Voldaan en met de herinnering aan al het moois dat we gezien hadden, keerden wij terug naar Culemborg, alwaar ik dit verslag schreef en de volgende soortenlijst uit mijn opschrijfboekje overnam:

Honingzwam	- <i>Armillaris mellea</i>
Helmycena	- <i>Mycena galericulata</i>
Tranende Franjehoed	- <i>Psathyrella velutina</i>
Weidekringzwam	- <i>Marasmius oreades</i>
Schubbige boschampignon	- <i>Agaricus silvaticus</i>
Gekarteld leemkelkje	- <i>Tarzetta catinus</i>
Fluweelboleet	- <i>Xerocomus subtomentosus</i>
Elfenbankje	- <i>Coriolus versicolor</i>
Grijze gaatjeszwam	- <i>Bjerkandera adusta</i>
Geweizwammetje	- <i>Agaricus bisporus</i>
Plooivoetstuifzwam	- <i>Calvatia excipuliformis</i>
Radijszwam	- <i>Oudemansiella radicata</i>
Porseleinzwam	- <i>Oudemansiella mucida</i>

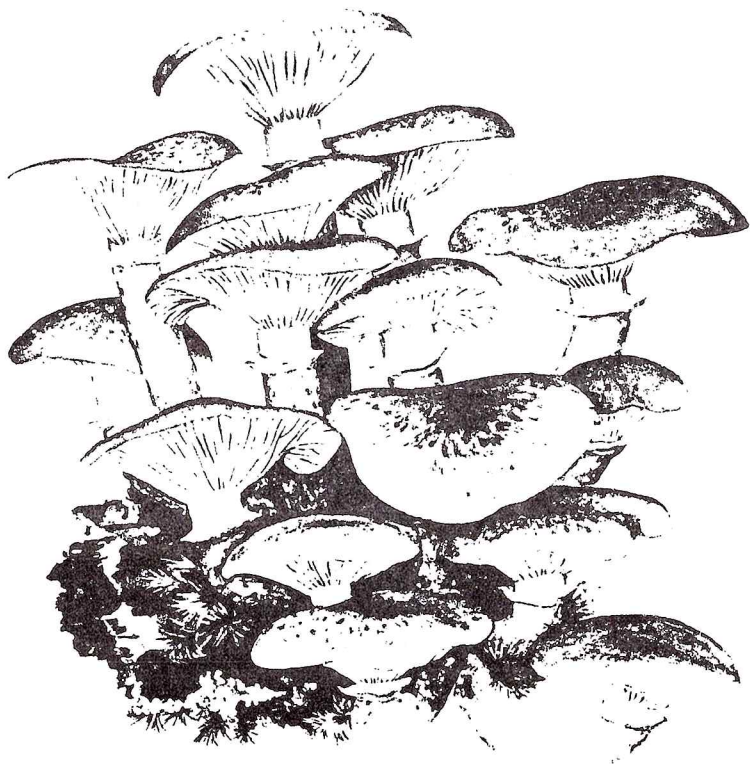

Platte Tonderzwam

Stijfzelzwam	- Exidia albida
Wieltje	- Marasmius rotula
Reuzenzwam	- Meripilus giganteus
Hertezwam	- Pluteus cervinus
Platte tonderzwam	- Ganoderma applanatum
Echte tonderzwam	- Fomes fomentarius
Houtknotszwam	- Xylaria polymorpha
Grijsgroene melkzwam	- Lactarius blennius
Kleine breedplaat mycena	- Mycena speirea
Waaierbuisjeszwam	- Polyporus varius
soort Mosoortje	- Leptoglossum acceptabilum
Takruitertje (?)	- Marasmiellus ramealis
Rode zwavelkop	- Hypholoma sublateritium
Fraaisteelmycena	- Mycena indinata
Zadelzwam	- Polyporus squamosus
Grote vaalhoed	- Hebeloma sinapizans
Peksteel	- Polyporus badius
Schubbige bundelzwam	- Pholiota squarrosa
soort Trilzwam	- Tremella sp.
soort Slijmzwam	- orde Myxomycetes

extra: vogels:

Grote gele kwikstaart (2 exx.)

Honingzwam

Weidekringzwam

verslag

Nationale vogeltrekdag 1989

Op zondag 8 oktober was het nationale vogeltrekdag. Op deze dag waren honderden vogeltellers actief om de vogeltrek boven Nederland te registreren. Er was een lint gevormd van waarnemingspunten van IJmuiden tot aan Winterswijk met om de kilometer een telpost. Dit betekende dat er vrijwel geen vogel ongemerkt ons land kon passeren.

Ook de N.V.W.C. werkte natuurlijk mee aan deze nationale gebeurtenis. Marcel van der Tol kon als vogelbeschermingsconsulent (of ex-?) natuurlijk niet verstek laten gaan, terwijl Henkjan Kievit gehoord had dat er met een mobilfoon gespeeld mocht worden. Hans Kortekaas wist nog niet goed wat hem te wachten stond maar hield het bijna tot het einde van de dag vol. Job van Amerom was er voor de vrolijke noot. Na ongeveer een kwartier waren we hem allemaal spuugzat, maar met bewonderingswaardig doorzettingsvermogen beten we ons er doorheen (zowel door de noot als door Job). Ook ondergetekende, als vogeltrekter pur sang, was natuurlijk aanwezig en leerde deze dag het verschil tussen een "vink" en een "pieper".

De telposten moesten allemaal bij zonsopkomst bemenst zijn, en om 5.30 uur verzamelden we ons bij het clubgebouw. De sfeer was buitengewoon goed, want Job sliep nog half en met een behoorlijke gang zetten de automobielen zich in beweging richting Maarn. Na enig zoekwerk vonden we de voor ons uitgezochte lokatie en nestelden we ons in de hoek van een weiland met een bosrand in de rug en een redelijk goed uitzicht naar het Noord-Westen. Laat de vogels maar komen riepen we vol goede moed.

Enige uren later waren al de nodige formulieren ingevuld. Er bleken vrij veel spreeuwen en vinken te trekken hoewel met name de vinken nogal veel de verkeerde kant op vlogen (in Noordelijke richting). Pas later, bij keek op de week, kwamen we achter de oorzaak van dit vlieggedrag.

De hele gebeurtenis was drie maal rechtstreeks op de televisie, waardoor een zeer groot publiek bij de gebeurtenis betrokken werd. Dat was ook een van de voornaamste redenen voor het organiseren van deze dag. Het was eigenlijk niet zo'n goede trekdag en voor de mensen die regelmatig op de trektelpost in de Redichemse waard telden vielen de aantallen nogal tegen. We zagen wel wat buizerden en sperwers, maar in lage aantallen. Uiteraard worden er toch altijd hele leuke dingen waargenomen als je een hele dag met een groepje vogelaars (en een Job) op een punt aan 't tellen bent. Zo zagen we een Appelvink, een groepje Fraters, een Havik, en een aantal V-formaties Aalscholvers.

Later bleek dat zeer veel trek te hoog was. Deze trek kon met het menselijk oog niet worden waargenomen, maar alleen door de radar. Volgens de laatste berichten zijn er in één dag tijd zo'n twee miljoen vogels langs gekomen. In deze Hak-al is een lijst opgenomen met de resultaten van deze dag.

Het is zeker heel geslaagd geweest en wellicht wordt dit een jaarlijks terugkerende gebeurtenis. Als deze trekteldag volgend jaar weer wordt gehouden zouden we als N.V.W.C. zeker twee posten kunnen bemensen. We zullen er ruim van te voren aandacht aan schenken in de Hak-al.

Kars Veling.

resultaten vogeltrekdag 8 oktober 1989

1. Spreeuw	277697	17. Roek	3307	33. Sperwer	975
2. Kokmeeuw	45043	18. Ringmus	3250	34. Merel	881
3. Kievit	21257	19. Veldleeuwerik	2699	35. Pimpelmees	855
4. Koperwiek	20327	20. Holenduif	2580	36. Rietgors	740
5. Houtduif	19839	21. Zanglijster	2529	37. Smient	690
6. Vink	19454	22. Boerenzwaluw	2202	38. Putter	586
7. Kauw	17480	23. Groenling	2190	39. Grote mantelmeeuw	509
8. Aalscholver	15607	24. Grauwe gans	2170	40. Goudplevier	488
9. Overige soorten	8707	25. Grote lijster	2144	41. Geelgors	235
10. Graspieper	7040	26. Buizerd	1607	42. Heggemus	204
11. Witte kwikstaart	6086	27. Stormmeeuw	1517	43. Scholekster	203
12. Niet gedetermineerd	5731	28. Wulp	1335	44. Gele kwikstaart	186
13. Kneu	5482	29. Keep	1168	45. Kleine mantelmeeuw	122
14. Zilvermeeuw	4149	30. Watersnip	1149	46. Grote gele kwikstaart	96
15. Sijs	3932	31. Kramsvogel	1120	47. Boompieper	69
16. Wilde eend	3626	32. Koolmees	1091		

totaal: 520354

=====

algemene maandelijkse vergadering 16 oktober 1989

Aanwezig: Wim Kievit, Gerard van Ruiten, Job van Amerom, Jan (en Joep!) Rietvink, Henk Vennix, Henkjan Kievit, Gerry Monfils, Arjan v.d. Veen, Joop Bezuyen, Leo v.d. Kooij, Berry Lucas, Kars Veling, Adrie Kievit.

Afwezig met kennisgeving: Breun Jansen en Frans Waroux.

Agenda: 1) Ingekomen stukken
2) Uitgaande post
3) Jubileum
4) Werkgroepen
5) Tuin
6) Kamp
7) Konvo's
8) Rondvraag

1) Ingekomen stukken:

- * concept-verslag d.d. 22.09.89 betreffende vergadering Dagelijks Bestuur Recreatieschap Lingegebied en aangesloten organisaties d.d. 29.06.89.
- * Brief d.d. 25.09.89 van de Stichting Knotwilg en Natuurontwikkeling uit Heteren over 15-jarig bestaan van deze stichting met de daaraan gekoppelde aktie: "Staat de dikste knotwilg van Gelderland in Heteren?"
- * Uitnodiging van de gemeente Culemborg voor het bijwonen van de studiedag op 30 november 1989 over "Culemborg over 5 en 20 jaar".
- * Circulaire van Vogelbescherming aangaande Vogelagenda 1990.
- * Diverse tijdschriften, t.w.:
 - Vogelnieuws, nr. 3-89, uitgave Vogelbescherming.
 - Lo Strillozzo, sept. '89.
 - SOVON-nieuws, sept. '89.
 - De DompHoorn, sept. '89, uitgave Natuur- en Vogelwacht Vijfheerenlanden.
 - Natuur en Milieu, okt. '89.
 - Panda, okt. '89.
 - Persoverzicht Staatsbosbeheer, 23-09-'89.
- * Geboortekaartje van fam. Spithoven met melding van geboorte Vivy Maria Constance. Van harte proficiat!

2) Uitgaande post:

- * Kars heeft brief ingebracht namens MAR over exacte actieterrein N.V.W.C.

3) Jubileum:

Begroting f 5.400,-- , waarvan f 1.950,-- als subsidie-aanvraag naar Gemeente Culemborg gegaan is.
Cursusprogramma en excursie-/lezingenprogramma in het kader van het 15-jarig jubileum vastgesteld. Inleiders worden persoonlijk door Leo benaderd.
Leo heeft conceptbrief aan Wereld Natuur Fonds gemaakt met verzoek de WNF-bus bij de Ketelvink te arrangeren.
Over de overige geplande activiteiten wordt verder nagedacht.

Enquête Jubileumkamp voorjaar 1990 samengesteld door Henkjan. Een drietal gebieden, t.w.: Camargue, de Vogezen en de Ardennen, worden beschreven met vermelding van de waar te nemen flora, fauna en avifauna. In de enquête worden tevens kostenopgaven per gebied vermeld, voorkeursgebied, e.d. Enquête wordt opgenomen in de decemberuitgave van de Hak-al.

4) Werkgroepen:

Nestkastenwerkgroep - Arjan heeft contact gehad met Martin Bresser over plaatsing gierzwaluwpennen. Martin legt dit voor bij Bouwzaken.
Arjan heeft voor medewerkers nestkastenwerkgroep legitimatiepasje gemaakt.
Vogelwerkgroep - de nationale trekteldag op 8 oktober jl. was voor de aanwezige

N.V.W.C.-ers op de trektelpost in Maarn een bijzonder interessante ervaring. Voor verslag zie elders in deze Hak-al!

Plantenwerkgroep - op 7 oktober jl. paddestoelenexcursie gehouden naar Zoelense Bos. Verslag elders in deze Hak-al!

Knotwilgenwerkgroep - Jan presenteert concept-werkplan 1989/90 - 1996/97. Na goedkeuring door vergadering, zal definitieve werkplan vermeld worden in de Hak-al. Tevens wordt programma snoeidagen seizoen 1989/90 door Jan voorgelegd.

5) Tuin:

Op zaterdag 4 november a.s. wordt er weer gewerkt in de tuin. Herbestrating voor de ingang heeft nog niet plaatsgevonden. Frans zal actie hierover nemen.

Leo neemt contact op met Martin Bresser over boom in tuin. Wim zorgt voor bordje in tuin.

6) Winterkamp:

Leo heeft 3 adressen gebeld in Zeeland. Optie is genomen tot eind oktober a.s. voor 21 deelnemers in een kamphuis, genaamd "Weltevreden" te Oostkapelle.

Het kamp wordt gehouden van 27 t/m 31 december a.s. Een konvo zal op zeer korte termijn verspreid worden.

7) Konvo's:

Liesbeth van Jaarsveld heeft zich spontaan aangemeld bij Henkjan om de N.V.W.C.-konvo's te typen. Henkjan zal zorgen dat de betrokken illustraties bij de konvo's gevoegd worden en konvo's naar drukker brengen.

8) Rondvraag:

Gerry - Aankondigingen kastje aan muur buitenzijde Ketelvink dienen vervangen te worden. Jan zal hiervoor zorgdragen.

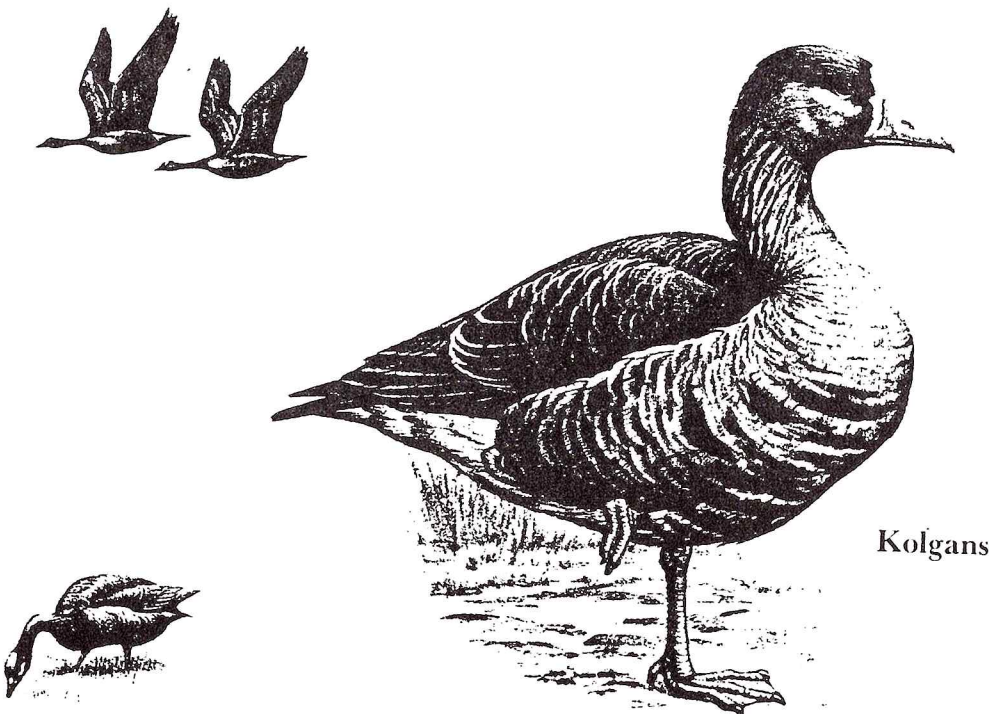
- Er dient rooster gemaakt te worden voor beheerskommissie.

Leo - Het neonlicht boven aquarium is weg (dit is privé-eigendom van Breun).

Joop - Vraagt welke personen van welke verenigingen zich voor gebruik van N.V.W.C.-geldkistje kunnen melden. Dit wordt aan Joop doorgegeven.

Omstreeks 22.15 uur sluit Wim Kievit de vergadering.

Gerard van Ruiten.

Kolgans

NATUURBELEIDSPAN, MEER DAN ALLEEN MOOIE WOORDEN?

Het laatste jaar is er zeer veel te doen geweest over het Milieubeleidsplan (MBP). De verkiezingsstrijd was er helemaal op gebaseerd en de kranten en radio en televisie konden er niet genoeg aandacht aan geven. Het is erg verheugend dat het nu lijkt dat het milieu in hele brede lagen van de bevolking belangrijk gevonden wordt en niet alleen meer door "dat stelletje idealisten met die linkse ideeën". Het MBP gaat voornamelijk in op de vervuiling van water, bodem en lucht en wat daaraan te doen is. De "groene" kant van het milieu komt er nauwelijks in aan de orde. Hiervoor is een andere beleidsnotitie verschenen, het Natuurbeleidsplan. Deze beleidsvoornemens zijn opgesteld door het Ministerie van Landbouw en Visserij (afd. Natuur-, Milieu- en Faunabeheer) dat inmiddels is omgedoopt in Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij en zijn in de publieke opinie nog nauwelijks doorgedrongen. Terwijl het ministerie van VROM om het MBP duidelijk een grote campagne heeft georganiseerd is het Natuurbeleidsplan wat stiekem gelanceerd. Al vanaf het moment dat Natuurbeheer werd ondergebracht bij het Ministerie van Landbouw zijn de natuurbeschermers ongerust of het natuurbeleid wel voldoende uit de verf kan komen bij dit ministerie en het lijkt er op dat die ongerustheid niet ongegrond was.

"In het natuurbeleidsplan zet minister Braks uiteen wat naar zijn mening in de komende 30 jaar te doen staat ten dienste van natuur en landschap" zo begint de brochure die in kort bestek de hoofdlijnen van het plan uiteen zet. Het NBP is nog niet definitief. Er zullen nog de nodige wijzigingen worden aangebracht en uiteindelijk zal de Tweede Kamer er over beslissen. Waarschijnlijk zullen de hoofdlijnen van het huidige plan, die hieronder worden besproken, echter ongewijzigd blijven.

De hoofddoelstelling van het natuurbeleid is: "De duurzame instandhouding, herstel en ontwikkeling van natuurlijke en landschappelijke waarden". Dit klinkt natuurlijk prachtig, maar heel belangrijk is hoe de regering dit wil bereiken.

De belangrijkste bedreigingen voor natuur en landschap zijn:

- Het afnemen van de oppervlakte leefgebied voor veel wilde plante- en diersoorten.
- De diversiteit in de natuur wordt op verschillende manieren bedreigd, onder andere door de toenemende milieuvervuiling.
Deze invloed stopt niet bij de grens van een natuurreservaat, maar beïnvloed alle natuur- en cultuurland.
- De schaal van de inrichting van het landschap is de laatste honderd jaar sterk gewijzigd. Het is veel grootschaliger geworden, grote oppervlakten zijn eenvormig en eentonig.
- De natuurterreinen waar nog wel veel plante- en diersoorten voorkomen liggen geïsoleerd in dat grootschalige en intensief gebruikte landbouwgebied.

In het NBP worden een aantal maatregelen aangekondigd die de achteruitgang van natuur en landschap zouden moeten stoppen.

ECOLOGISCHE HOOFDSTRUCTUUR

Er moet gestreefd worden naar een ecologische hoofdstructuur in Nederland. Wat wordt hier nu mee bedoeld?

Men probeert een netwerk van natuurgebieden over Nederland te realiseren die onderling zijn verbonden door (smalle) banen waarlangs allerlei dier- en plantesoorten zich kunnen verplaatsen.

Dat netwerk heeft een aantal "bouwstenen". In de eerste plaats de kerngebieden, gebieden met een al bestaande ecologische waarde van nationaal en/of internationaal belang. Negatieve ontwikkelingen zullen zoveel mogelijk uit deze gebieden worden geweerd. Ten tweede zijn er de natuurontwikkelingsgebieden, waar goede mogelijkheden zijn om ecologische waarden te vergroten of zelfs te creëren. Het gaat hier over het algemeen over natte natuurgebieden (onder andere in de uiterwaarden). De verbindingszones moeten zodanig worden ingericht dat er uitwisseling plaats kan vinden tussen de

kerngebieden en de natuurontwikkelingsgebieden.

Tot zover klinkt het allemaal prachtig, maar laten we eens kijken hoe de overheid dit concreet zou willen bereiken.

De belangrijkste instrumenten zijn de relatienota, waarbij vrijwillig met boeren een overeenkomst wordt gesloten over een aangepast natuurvriendelijker beheer en de verwerving door de overheid van een groot oppervlak. Over de effecten van het relatienotabeleid is nog vrij weinig bekend en het is de grote vraag of er via deze weg werkelijk iets kan worden bereikt. Voor de verwerving van veel nieuwe natuurterreinen en natuurontwikkelingsgebieden zal geld, veel geld, moeten worden vrijgemaakt. Als dat er al komt moeten er wel gebieden beschikbaar zijn om aan te kopen! Uiteraard zit er in deze plannen geen gedwongen verkoop van (potentieel) waardevol natuurgebied. Kortom, het lijkt nog niet zo eenvoudig om de doelstellingen en plannen ook daadwerkelijk uitgevoerd te krijgen.

OVERIGE MAATREGELEN

Naast de ecologische hoofdstructuur zijn er nog een aantal beleidsvoornemens in het Natuurbeleidsplan verwerkt. Zo zal er gestreefd worden naar een buffering rondom kwetsbare natuurgebieden en zullen er soortspecifieke maatregelen worden getroffen. Hierbij gaat het om kwetsbare en bedreigde soorten wier bescherming heel speciale maatregelen vereist. Voorbeelden hiervan zijn de Das, amfibieën en (natuurlijk) dagvlinders.

Naast beschermingsmaatregelen zijn ook voorlichting en monitoring heel belangrijke items in het NBP. Voorlichting is noodzakelijk om de mensen zover te krijgen dat men accepteert dat er veel geld aan de bovengenoemde zaken wordt uitgegeven. De Nederlanders zijn het er inmiddels wel allemaal over eens dat er veel geld naar "het milieu" moet (wat men daar ook onder verstaat), maar wat betreft de natuur is dat veel minder aanvaard.

De voorlichting zou dan ook een heel belangrijk onderdeel van het NBP moeten zijn, aangezien alle andere hoofdpunten afhankelijk zijn van het geld dat er voor kan worden vrijgemaakt. Het ministerie heeft tot nu toe die voorlichting nog veel te gebrekkig aangepakt.

Om de stand van zaken in de natuur bij te houden is erg veel onderzoek noodzakelijk. Aan de meeste groepen planten en dieren wordt momenteel al verspreidingsonderzoek gedaan en regelmatig verschijnen atlanten met deze gegevens. Een volgende stap is het bijhouden van die stand. Het bijhouden van waarnemingen door de jaren heen zodat de vinger aan de pols gehouden kan worden en er tijdig kan worden geconstateerd als het minder goed gaat met een soort, een groep soorten of een heel systeem. Hiervoor zal een uitgebreid meetnet moeten worden opgezet dat vele verschillende organismen met een goede spreiding over het land gaat onderzoeken door de jaren heen, de zogenaamde monitoringsystemen.

SOVON (vogels) en de Vlinderstichting (dagvlinders) zijn hier al mee bezig en ook veel andere groepen buigen zich hier nu over.

Om op korte termijn al te kunnen starten zal het ministerie gebruik moeten maken van deze groepen en ze zoveel mogelijk moeten steunen.

Het natuurbeleidsplan is een goed stuk met goede ideeën. Of alle mooie plannen ook kunnen worden uitgevoerd zal afhangen van de manier waarop het plan naar buiten zal worden gebracht en in hoeverre de bevolking kan worden overtuigd van het "nut" van natuurbescherming. Het ministerie zal moeten bewijzen dat het de titel Landbouw, NATUURBEHEER en Visserij verdient.

Kars Veling.

ENQUETE JUBILEUMKAMP

Inleiding

Het 15-jarig jubileum van de N.V.W.C. mag niet geruisloos voorbij gaan. Vele activiteiten staan al op stapel, zoals een cursus, een fiets(puzzel)tocht, dialezingen, de W.N.F.-bus, een feestavond en natuurlijk een jubileumkamp. Een jubileumkamp moet iets speciaals zijn en zich duidelijk onderscheiden van de doorsnee kampen. Met het 10-jarig bestaan zijn we naar Cap Gris Nez geweest (in Noord Frankrijk) en ook voor het komend jaar zijn er weer een aantal buitenlandse bestemmingen gekozen. Uiteraard zijn buitenlandse kampen duurder dan binnenlandse en vandaar deze enquête. We willen graag weten wie er met een jubileumkamp mee willen en wat de meest geliefde bestemming is. Om de keuze verantwoord te kunnen maken zijn van de drie bestemmingen die we voorstellen de kampbegroting en een objectieve beschrijving toegevoegd. We vragen u dringend om de enquête in te vullen zodat we met een goed gemotiveerde leuke groep mensen op kamp gaan naar de ... oh nee, dat weten we nog niet.

Hier volgen eerst de korte beschrijvingen van de drie gebieden die we voorstellen: de Camargue, de Vogezes en de Ardennen.

I. De CAMARGUE, mooi landschap, fraaie flora en erg veel vogels.

De Camargue heeft een zeer gevarieerde omgeving. Het gebied is met name bekend om z'n vogels. In 10 dagen tijd nam ik er 121 vogelsoorten waar, terwijl er tijdens die periode ook veel moest worden gelet op insecten, planten en de opbouw van het landschap.

De moerassen herbergen vele reigerachtigen zoals Ralreiger, Koereiger, Kwak en Kleine zilverreiger (100-den). Ook voor stootvogels is het een erg goed gebied (o.a. Zwarte wouw, Slangenarend, Steenarend, Grauwe kiekendief en Roodpootvalk).

Heel bekend is de Camargue om z'n kolonie van de Flamingo. Ieder jaar broeden er duizenden exemplaren in de zoutmeren. Door de ligging aan de kust worden er ook vele meeuwen en sterns waargenomen waaronder Zwartkopmeeuw, Witwangstern, Lachstern en Dwergstern. Overal zijn hier de Boomkikkers te vinden.

Grenzend aan de eigenlijke Camargue vinden we de Crau, een grote vlakte met keien waar we de Griel, Witbuikzandhoen, Kortteenleeuwerik en Kleine trappen waar kunnen nemen, en het uitgestrekte heuvellandschap van des Alpilles. Dit kalkrijke gebied biedt een grote hoeveelheid planten waaronder orchideeën en vele vroegbloeiende kruiden. Boven de heerlijk geurende Thijmvelden in dit gebied kunnen we al vlinders verwachten als de Koningspage, Koninginnepage en de schitterende Pijpbloemvlinders.

De vogelbevolking is hier totaal anders dan in de eigenlijke Camargue. Veel zangvogels als Blauwe rotslijster, Bijeneter, Scharrelaar, Hop, Kleine zwartkop en Baardgrasmus vinden hier een rustig broedgebied en voldoende voedsel.

Dit is slechts een kleine opsomming van alle mooie dingen die we in de Camargue tegen kunnen komen. Schitterende vegetatie, het knoertgezellige Arles, de warmte van Zuid Frankrijk en erg veel vogels.

Kars Veling.

II. De VOGEZEN, een oud gebergte vol wandelmogelijkheden

De Vogezen, in het oosten van Frankrijk gelegen tegen het Rijndal aan, is een oud gebergte. Hierdoor ontbreken de spitse, scherpe toppen en worden de vergezichten gedomineerd door fraaie rondingen. Het merendeel van de berghellingen is begroeid met bos, waarin vooral zilverspar en beuk de dienst uitmaken.

In deze bossen treffen we uiteraard vele soorten zangvogels aan, waarbij het vooral vele Vinken en Mezen zullen zijn die het grootste aandeel in de vogelpopulatie hebben. Het zijn echter vooral de stootvogels die de Vogezen voor vogelaars interessant maken. Vooral Wouwen kunnen we hier meestal goed bekijken en in veel grotere getale aantreffen dan in ons eigen landje.

Behalve bossen vinden we in de Vogezen ook veel, al dan niet natuurrijke, (berg)weiden. Vooral op de, vaak venige, weiden vinden we een rijke vegetatie van Zeggen, Veenmossen, Orchideeën en dergelijke terwijl de drogere weiden (hier 'chaumes' genoemd) een rijkdom aan bloeiende kruiden laten zien waarin we o.a. de Gele gentiaan en de Alpenanemoon kunnen aantreffen.

Al met al een ruim gevarieerd gebied met volop gelegenheid voor prachtige ekskursies, ook als er in de hogere delen nog sneeuw mocht liggen.

Henkjan Kievit.

III. De ARDENNEN, bossen en beekjes in België.

Met betrekking tot het landschap hebben de Ardennen wel wat weg van de Vogezen, al zijn de 'bergen' hier lang niet zo hoog (hoogste top is 671 m.). De meeste oorspronkelijke bossen in de Ardennen zijn vervangen door naalddhout, maar er zijn toch nog wel een aantal fraaie eiken- en beukenbossen te vinden met een flora en fauna die zeker de moeite waard zijn.

Voor vogelaars zijn de Ardennen vooral interessant vanwege de vele beekjes en riviertjes. Hier kunnen we zeker soorten als Waterspreeuw, Grote gele kwikstaart en wellicht IJsvogel waarnemen. Verder vinden we in de bossen uiteraard vele soorten bosvogels als Fluitter, Spechten, Kruisbek, Goudvink en wellicht zelfs de Draaihals of de Kortsnavelboomkruiper. De bossen, afgewisseld met venige weiden, bieden tevens de mogelijkheid om soorten als Hazelhoen, Korhoen en eventueel het Schotse sneeuwhoen, die hier enkele malen is geïntroduceerd, waar te nemen.

Ook voor plantenliefhebbers is er in de Ardennen wel het een en ander te ontdekken. Met name op de hogere, venige, delen is er een grote rijkdom aan Mossen, Orchideeën, Korstmossen en dergelijke te vinden terwijl ook de insektenfauna hier van een bijzonder karakter is.

Voor de Ardennen geldt dan ook dat het gebied, evenals de Vogezen, veel mogelijkheden heeft voor zeer boeiende ekskursies.

Voor beide gebieden geldt wel dat, zeker zo vroeg in het jaar, het welslagen van het kamp voor een groot deel afhankelijk is van zachte weersomstandigheden, iets waar we in de Camargue vrijwel zeker van kunnen zijn.

Henkjan Kievit.

Klein Chemisch Afval, lever het in

Vele gemeenten en afvalinzamelaars in Nederland voeren reeds lange tijd actie om schadelijke stoffen oftewel Klein Chemisch Afval (KCA) uit ons dagelijkse huisvuil te krijgen.

Dit teneinde de KCA's apart te kunnen verwerken en zo schade voor het milieu te beperken of te voorkomen.

Ook de gemeente Culemborg zamelt het Klein Chemisch Afval apart in. Omgerekend per hoofd van de bevolking gaat het maar om kleine hoeveelheden, maar naar schatting verdwijnt er jaarlijks ongeveer 20 miljoen kilo chemisch afval in het riool, vuilnisbak of -container.

Vervolgens komt het merendeel van het aldus ingezamelde chemisch afval in het water, de bodem of lucht terecht met alle gevolgen van dien op korte of lange termijn.

Veel van de nu geconstateerde bodemverontreinigingen zijn te wijten aan het onzorgvuldig omgaan met chemisch afval (of vaak uit pure onwetendheid).

Onze generatie, maar ook toekomstige generaties zullen de rekening gepresenteerd krijgen (financieel maar ook immaterieel nl. een verpest woon- en leefmilieu).

Het blijkt dat het nu al onmogelijk is uit louter financieel oogpunt om alle vervuilingzaken grondig aan te pakken (het aantal groeit alleen nog maar) afgezien nog van het feit of het "technisch" mogelijk is.

Kort gezegd, de gemeente Culemborg maar ook de N.V.W.C. en de Milieuwerkgroep doen dan ook een beroep op u uw klein chemisch afval apart te houden en in te leveren bij het gemeentelijk depot aan de Triosingel zodat het op een milieuverantwoorde wijze verwerkt kan worden.

Een greep uit de lijst van chemische stoffen die in huishoudens te vinden zijn:

- Accuzuur (oude accu's)	- Ontvettingsmiddelen
- Batterijen	- Oplosmiddelen
- Bestrijdingsmiddelen	- Ontwikkelpoeder (toner)
- Chemisch-toiletafval	- Petroleum
- Cosmetica (remover, nagellak)	- Spuitbussen
- Fotochemicaliën	- Terpentine
- Geneesmiddelen	- Thinner
- Koperhoudend afval	- Verfafbijtmiddel
- Kwikthermometers	- Verfoplosmiddel
- Latex	- Verfrestanten
- Loodhoudend afval	- Zinkhoudend afval
- Oliesoorten	- Zuren

Uiteraard zijn er nog meer kwalijke stoffen, twijfelt u daarover, neem dan contact op met de afdeling milieu van de gemeente (tel.: 03450 - 14894).

Het klein chemisch afval kunt u inleveren bij het depot aan de Triosingel 34. Het depot is iedere woensdagmiddag van 13.00 - 16.00 uur en iedere eerste en derde zaterdag van de maand van 10.00 - 12.00 uur geopend.

Sinds enkele maanden kunt u ook terecht bij een aantal winkeliers in Culemborg. Een lijst met deelnemende zaken en welke stoffen zij innemen vindt u hierna.

Zorg dat u het afval zoveel mogelijk inlevert in de oorspronkelijke verpakking of geef duidelijk aan om welke stoffen het gaat. Zorg tevens dat het chemisch afval lekvrij is verpakt.

Belangrijk voor de fotografen - lever foto-fixeer en foto-ontwikkelaar apart in.

Uiteindelijk wordt al het ingezamelde materiaal door een gespecialiseerd bedrijf op een milieuverantwoorde wijze verwerkt.

Voor meer informatie kunt u terecht bij de afdeling milieu (tel.: 03450 - 14894). Zeker is dat straks bij het gescheiden ophalen van uw huisvuil ook het klein chemisch afval extra aandacht krijgt.

Lijst van deelnemende zaken en winkeliers:

Code:

A = Afgewerkte olie
Bat = Batterijen
Bes = Bestrijdingsmiddelen
C = Cosmetica
F = Fotochemicaliën
M = Medicijnen
V = Resten verf, oplosmiddel en lijm

Rond de Markt:

Foto Discount	Everwijnstraat 8	Bat + F
Hema	Oude Vismarkt 3	Bat + V + C
Foto Breeman	Markt 13	Bat + F
Bas van Zanten	Markt 27	Bat + V + Bes
Van Avezaath	Markt 36	Bat + V
Blokker	Markt 39	Bat
Drogisterij 't Kruidvat	Markt 49 b	M + C + Bes + Bat
A. van Zee	Tollenstraat 7	Bat
De Kampioen	Tollenstraat 21	Bat

Rond het Chopinplein:

Apotheek Terweijde	Chopinplein 9	M
Drogisterij Terweijde	Chopinplein 17	Bat + V + Bes
Co-op Supermarkt	Chopinplein 19	Bat
Super Versluis	Middelcoopstraat 2	Bat
Servicestation Terweijde	Händellaan 37	Bat + A

In de Nieuwstad:

Albert Heijn	Boerenstraat 6	Bat
Aldi	Boerenstraat 3	Bat
Stadsapothek	't Jach 30	M
Martien van Hout	Prijssestraat 6	Bat
Jo Havekes	Prijssestraat 21	V
Obi Klusmarkt	Prijssestraat 31	Bat + V
Brenkman	Varkensmarkt 10	Bat
Drogisterij Merckx	Varkensmarkt 17	C + Bes
Hebo Elektro	Varkensmarkt 22	Bat
Garage Heijman	Vianensestraat 1	A
Foto Ypma	Zandstraat 8	F + Bat
Decorette Doe Het Zelf	Zandstraat 39	V
Fotografie Chris Martin	Zandstraat 54	F + Bat

Achter de Poort:

J. van Zanten	Schoolhof west 13-15	Bat
Garage Crum	Weth. Schoutenweg 1	A

Bloemenwijk:

Bloemenparadijs	Dahliastraat 56 a	Bes
Van Asperen Supermarkt	Tulpstraat 38 - 40	Bat + V + Bes

Op het Industrieterrein:

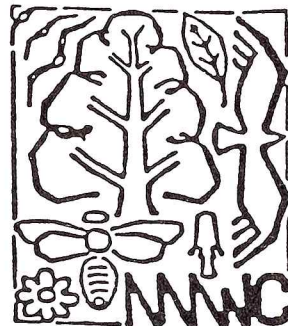
Middelcoop Doe Het Zelf	Beesdseweg 2	V
Formido Doe Het Zelf	A. van Diemenstraat 34	Bat + V + A
V.d. Brinks Witte Winkel	Houtweg 3	Bat + C
AC Afhaalcentrum	Staalweg 9	V
Go Wammes	Staalweg 11	Bat + V

Overige:

Garage Laponder	Rijksstraatweg 6 a	
Th. v.d. Hurk Tuincentrum	Honddijk 11	Bes
Jachthaven	De Helling	Bat + V + A

Wezel

oktober 1989.

Werkplan "Knotwilgenwerkgroep"
(geldig vanaf het seizoen 1989/1990)

Dit werkplan is door de maandelijkse vergadering van 16 oktober 1989 goedgekeurd.

Inleiding

In het winterseizoen 1972/1973 is de "knotwilgen-werkgroep" ontstaan binnen de milieu-werkgroep "Noordwest-Betuwe".

Na de oprichting van de Natuur- en Vogelwacht Culemborg in 1975 is deze activiteit overgenomen.

Dit werkplan is ontstaan om botsingen met de andere werkgroepen binnen de N.V.W.C. te voorkomen. De plannen en planning van de knotwilgen-werkgroep zullen jaarlijks in de oktober, resp. november vergadering worden besproken en vastgelegd.

Doelstelling

Om verdere verwaarlozing en achteruitgang te voorkomen, dient deze activiteit in stand te worden gehouden, immers: de knotwilg hoort thuis in ons Betuwse landschap. De knotwilg is een gewilde huisvesting zowel voor onze flora als fauna. Daarnaast zijn we met een aanzienlijk aantal personen educatief bezig in de vrije natuur.

Het snoeien

In de periode eind november tot begin maart (als er dus geen vruchtsappen stromen) wordt er om de 2 à 3 weken op een zaterdag gesnoeid. Bij het samenstellen van het schema wordt zoveel mogelijk rekening gehouden met reeds vaststaande activiteiten van de andere werkgroepen binnen de N.V.W.C.

Bij voorkeur zal er met handgereedschap gewerkt worden (dit is in voldoende mate voor ± 25 personen aanwezig).

Indien noodzakelijk zijn er ook motorkettingzagen aanwezig. Dunne takken tot ca. 7 cm. dik zullen of worden verbrand, of voor pootstokken worden gebruikt of verkocht worden als bonestaak. Voor het verbranden zullen er zo weinig mogelijk milieuschadelijke stoffen worden gebruikt.

Indien verbranden niet of niet meer mogelijk is/wordt zal er uitgekeken moeten worden naar een andere mogelijkheid van verwerken, b.v. versnipperen.

Hout dikker dan 7 cm. zal zoveel mogelijk worden verkocht als open haardhout om zodoende het gereedschap te kunnen onderhouden/vervangen/uitbreiden.

Per locatie zullen de bomen (indien mogelijk) in kaart worden gebracht om zodoende te kunnen snoeien in een zgn. "wisselsysteem" of groeicyclus.

Dit houdt in het kort in: iedere boom om de drie jaar snoeien volgens volgend schema:

boom- nummer:	geheel snoeien	uitdunnen en stam opschoneren	stam opschoneren
1	1989/90 : 1992/93	1990/91 : 1993/94	1991/92 : 1994/95
2	1990/91 : 1993/94	1991/92 : 1994/95	1992/93 : 1995/96
3	1991/92 : 1994/95	1992/93 : 1995/96	1993/94 : 1996/97
4	1989/90 : 1992/93	1990/91 : 1993/94	1991/92 : 1994/95
5	1990/91 : 1993/94	1991/92 : 1994/95	1992/93 : 1995/96
6	1991/92 : 1994/95	1992/93 : 1995/96	1993/94 : 1996/97
7	1989/90 : 1992/93	1990/91 : 1993/94	1991/92 : 1994/95
8	1990/91 : 1993/94	1991/92 : 1994/95	1992/93 : 1995/96
9	1991/92 : 1994/95	1992/93 : 1995/96	1993/94 : 1996/97
10	1989/90 : 1992/93	1990/91 : 1993/94	1991/92 : 1994/95
enz., enz.			

Bovenstaand schema kan uiteraard alleen worden uitgevoerd als er op één locatie voldoende bomen staan en de eigenaar/beheerder er akkoord mee gaat.

Een wisselsysteem heeft een aantal voordelen, o.a.:

- alles is niet in één keer kaal
- steeds voldoende schuilgelegenheid aanwezig voor onze fauna
- een locatie kan "ons" stekkie worden waar we jaarlijks terugkomen.

Natuurlijk ook wel een nadeel:

- het vraagt van de werkgroepleden "veel" meer aandacht en uitleg aan de deelnemers.

Indien de groei het toelaat, kan eventueel 1 à 2 jaar overgeslagen worden.

Bij een te gering aantal zullen alle bomen gelijktijdig gesnoeid worden.

Andere landschapselementen

Indien een eigenaar/beheerder de werkgroep benadert voor onderhoud (aan b.v. leilinden/meidoorns/grienden) zal dit eerst in de vergadering besproken worden. De beslissing is dan alléén geldig voor dat verzoek.

Verantwoording

De werkgroep is verantwoording schuldig aan de maandelijkse vergadering en niet aan afzonderlijke leden van andere werkgroepen binnen de N.V.W.C.

Indien de weersomstandigheden het werken onverantwoord maken zijn wij gemachtigd om een geplande dag af te gelasten en een nieuwe dag aan te wijzen.

Alle procedures rondom een snoeidag (goedkeuring, onderkomen, e.d.) vallen onder de verantwoording van de werkgroep.

Verzekering

De N.V.W.C. is alleen W.A. verzekerd, dus alleen voor schade die wij een derde toebrengen.

Voor iedere deelnemer geldt z'n eigen ziektekostenverzekering.

Alleen indien er met de motorkettingzagen gewerkt moet worden zullen de door de werkgroep aangewezen personen (die toestemming krijgen) extra worden verzekerd.

Verzorging

De werkgroep zorgt dat er koffie en limonade aanwezig is. Voor eten moeten de deelnemers zelf zorgdragen, evenals voor werkkleding.

Ook zal er een verbandtrommel/-tas aanwezig zijn.

Voor de staat van het gereedschap is de materiaalverzorger van de werkgroep verantwoordelijk.

Harry v.d. Warenburg
Jan Rietvink

verslag

maandelijkse vergadering d.d. 20 november 1989

Aanwezig: Wim Kievit, Jan Rietvink, Henkjan Kievit, Kars Veling, Leo v.d. Kooij, Adrie Kievit, Liesbeth van Jaarsveld, Job van Amerom, Breun Jansen, Joop Bezuyen, Frans Waroux.

Afwezig met kennisgeving: Gerard van Ruiten; zonder kennisgeving: ongeveer 240 leden.

Ingekomen stukken:

- * Actieboek "Natuur & Milieu - mei 1989"
- * Info inz. uitgave "De belangrijkste vogelgebieden in Europa" (wordt besteld voor de bibliotheek - belangstellenden kunnen mogelijk via de N.V.W.C. tegen gereduceerd tarief dit fraaie boek in bezit krijgen voor ca. f 30,--)
- * Jaarverslag Werkgroep Milieu Geldermalsen 1988
- * Dankbetuiging Burgemeester Jager n.a.v. ons bezoek bij zijn afscheid
- * Schrijven d.d. 10-11-'89 van S.B.B. inzake annulering kamp Dijksgatbos. (Wim Kievit neemt contact op en refereert aan onze brief van medio mei 1989)
- * Brief Gem. Culemborg inz. verzoek opgave bestuursleden N.V.W.C. (Frans W. zal antwoorden)
- * Brief Gem. Culemborg inz. symposium "Culemborg over 5 en 20 jaar" (twee afgevaardigden, mogelijk drie zullen hier namens de N.V.W.C. naar toe gaan)
- * Info inz. "Intern. Birdwatching center Eilat" betreft "Spring Migration Conference" van 20 - 30 maart 1990 (wordt nog bekeken of N.V.W.C. daar naar toe gaat)
- * Info PUDOC inz. verschenen publicaties in de reeks Landschapstudies (gaat naar Nico Middelkoop)
- * Ontwerp Welzijnsprogramma 1990 van de Gemeente Culemborg
- * Diverse tijdschriften + bijbehorende accepten
- * Diverse algemene publikaties, o.m.
 - beleidsnota 1989-1993 van Recr.schap Lingegebied
 - kiezen voor de toekomst van de consulent Natuur- en Milieu Educatie
 - Vogels Ecologie + Ontwikkeling van St. Mondiaal Alternatief
 - broedvogelinv. Noordelijk Deltagebied 1987 van Min. v. Landbouw + V.
 - het schitterende boek "Actie voor de Vlinders" van het W.N.F.
 - Vogelkalender 1990 van de Stichting Het Vogeljaar

Uitgaand:

- * Deelnamekaart Symposium Gemeente "Culemborg over 5 en 20 jaar"
- * Subsidieaanvraag Gem. Culemborg inz. 15-jarig Jubileum N.V.W.C. m.b.t. de Natuur- en Milieu Educatie welke in het kader daarvan wordt ontwikkeld.
- * Persbericht inz. cursus "Algemene Natuur Oriëntatie"

Werkgroep Nestkasten:

Kontakt geweest met Gem. Culemborg om te komen tot een Nestkastenproject in samenwerking met de Gemeente en de N.V.W.C.

Doelstelling - verbetering van de vogelstand, m.n. voor wat betreft soorten als gier- en huiswaluw en bedreigde holenbroeders.

- educatief aspect, met name voor wat betreft expo in de Plantage en nestkasten bij particulieren.

Een en ander zou gefaseerd moeten worden uitgevoerd waarbij gedacht wordt aan een opzet in drie jaar:

Fase 1 - Gemeente: Plantage, binnenstad en buitengebied

Fase 2 - Besprekingen met Woningbouwver. over m.n. "nieuw"-bouwwijken

Fase 3 - Particulieren.

Zodra bepaalde zaken, c.q. besprekingen tot concrete resultaten hebben geleid zal de Werkgroep Nestkasten hierop terugkomen. De verwachtingen zijn in ieder geval zeer hoopgevend.

Werkgroep Vogels:

In januari 1990 zullen weer stootvogeltellingen worden gehouden. Een verzoek van de Vogelwerkgroep Tiel om gezamenlijk een busexcursie naar de Flevopolder (ganzentrek) of naar Zeeland, wordt onderzocht. Een en ander moet plaatsvinden op zaterdag 20 januari. Leo v.d. Kooij houdt contact.

Werkgroep Knotten:

Als alles gaat zoals gepland wordt er op 9 december geknot aan de Oude Waag; op 6 en 27 januari in de Pikse Bogerd. Zou dit door weersomstandigheden (hoog water) niet mogelijk zijn dan gaan we naar de Lekdijk-West bij Vernooij. Daar moeten 140 bomen volgens schema worden gedaan.

Op 17 februari ev. klus bij Vernooij afmaken, waarna op 3 en/of 10 maart aan de Beusichemse Broeksteeg wordt gewerkt.

Er zal op tenminste 3 snoeidagen in de uiterwaard worden gewerkt.

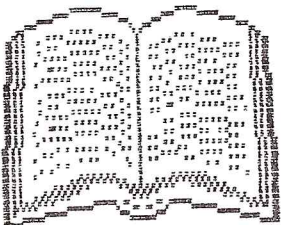
Info van Jan Rietvink dat bij bezoek aan de uiterwaard de eerder gesnoeide meidoornhaag zich in een perfecte staat bevindt en schitterend is uitgelopen.

Werkgroep Tuin Ketelvink:

Er wordt vastgehouden aan het schema om de 1e zaterdag van de maand aan de tuin te besteden voor onderhoud. Wim Smits zal worden benaderd om te herstraten.

Werkgroep Planten:

De resultaten van het Bermonderzoek 1989 zullen officieel op 16 maart worden gepubliceerd.

NIEUWE BOEKEN

SUPERSENSE

Alhoewel het boek een Engelse titel heeft, is het toch in het Nederlands geschreven. Voor degene die de gelijknamige televisieserie gezien hebben, is deze recensie misschien overbodig; net als de serie is ook het boek de moeite waard. Het boek vertelt en laat op een unieke wijze zien hoe dieren en planten hun zintuigen gebruiken.

In het boek worden veel dingen verteld die het weten waard zijn en die kinderen aan hun ouders vragen, zoals welk dier heeft de beste ogen en hoe ontdekt een uil een muis in het donker. De foto's zijn uniek, de fotograaf heeft hier veel moeite voor moeten doen. Zo heeft hij zich verschuild in een groep piranha's.

Dit boek lijkt mij geschikt voor zowel de jeugd als voor volwassenen.

Het boek is goed ingebonden en heeft een blauw hard koft met een omslag.

Al met al een mooi boek, dat met geen ander boek te vergelijken is.

Supersense

Auteur: John Downer

Vertaling: Meindert de Jong

Prijs: f 34,50

ATLAS VAN DE NEDERLANDSE DAGVLINDERS

Alweer een nieuw boek van de Vlinderstichting. Naast de atlas van de Nederlandse vogels is er nu een vergelijkbaar boek van de Nederlandse dagvlinders verschenen. Het boek is het resultaat van zes jaar waarnemen door zo'n 600 vrijwillige veldmedewerkers. Het belangrijkste in het boek zijn de soortbeschrijvingen met verspreidingskaarten. De verspreiding wordt weergegeven op 5 x 5 km. hokken, dezelfde die ook bij de vogelatlas zijn gebruikt. De kaartjes zien er overzichtelijk uit doordat slechts drie legenda-eenheden zijn gebruikt om de aantallen vlinders weer te geven. Hiervoor zijn drie tinten roze gebruikt. Op de kaarten staan ook grote hokken aangegeven die de grenzen van de topografische kaarten (1:50.000) weergeven. Hierdoor is makkelijk uit te zoeken in welk 5 x 5 km. hok een bepaalde vlindersoort voorkomt. Om dan zo'n vlindersoort met een bezoek te vereren valt nog niet mee, aangezien er nog een gebied van zo'n 25 km.² overblijft.

Er is ook een kaartje opgenomen met de waarnemingen van de vlinders vóór 1980. Deze gegevens zijn grotendeels afkomstig uit verzamelingen van privé-personen en musea. Directe vergelijking van de kaartjes vóór en na 1980 is eigenlijk niet toegestaan omdat er op heel verschillende manieren is bemonsterd. Na 1980 is er zeer intensief gekeken. Toch blijkt vooral bij de zeldzamere soorten de achteruitgang schrikbarend te zijn. De voor- en achteruitgang in de laatste 100 jaar wordt ook in de vorm van staafdiagrammen aangegeven waarbij uiteraard is gecorrigeerd voor het aantal tellingen dat in een jaar is verricht.

Van ieder soort is een prachtige pentekening opgenomen. De tekst bespreekt de biotoopvoorkeur, de waard- en nectarplantvoorkeur, de vliegtijden en de verspreiding in Nederland en Europa. Bij de meeste soorten wordt ook ingegaan op de manieren waarop de vliegsterreinen van de vlinders beheerd zouden moeten worden.

In de inleidende tekst van het boekwerk wordt ingegaan op biotopen van vlinders, de redenen voor de huidige achteruitgang en aanbevelingen voor een vlindervriendelijker beheer. Deze inleidende hoofdstukken zijn uitstekend te gebruiken als achtergrondinformatie voor de mensen die nog niet zoveel van vlinders afweten. Het boek "Actie voor vlinders" (zie Hak-al juni 1989) is echter voor dit doel beter geschikt.

Voor de (potentiële) vlinderliefhebber is het boek van groot belang vooral om de soortbeschrijvingen en de verspreidingskaartjes.

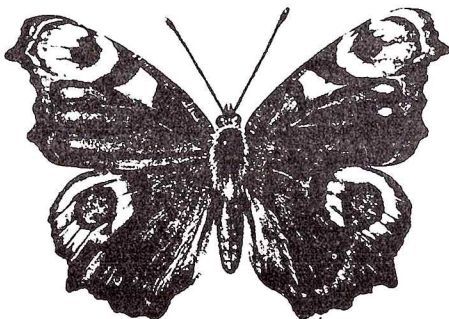
Het boek is fraai uitgegeven (vergelijkbaar met de SOVON-vogelatlas) en is goed ingebonden in een hard koft. De maat is iets afwijkend van het standaard A-4 formaat. Helaas zijn er wel een aantal foutjes in het boekwerk geslopen. Zo blijken er niet de goede kaartjes te zijn opgenomen van het Gentiaanblauwtje. Wel is er een erratum opgenomen met de juiste kaartjes, maar het haastwerk straalt hier vanaf.

Ondanks dat toch zeker een boek dat ik iedereen kan aanraden.

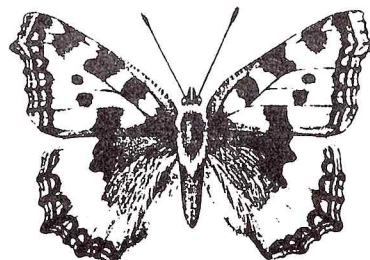
Tax, M.H., ir., 1989. Atlas van de Nederlandse dagvlinders. Vlinderstichting Wageningen en Natuurmonumenten 's-Graveland. 248 pp. Prijs leden f 49,50 en niet-leden f 55,-- exkl. f 3,-- verzendkosten.

Te bestellen door overmaking van het bedrag op girorekening 51 34 425 t.n.v. Vlinderstichting, Wageningen onder vermelding van Atlas dagvlinders.

Nico Middelkoop.

Dagpauwoog

Kleine Vos

PROGRAMMA JEUGDAVONDEN 1990

<u>DATUM</u>	<u>JONGERE JEUGD</u>	<u>OUDERE JEUGD</u>
5 januari 1990	geen jeugdavond	
12 januari 1990	spellen watervogels maken (bingo, kwartet)	kwis watervogels
19 januari 1990	kwis + spellen watervogels	waterrussen
26 januari 1990	dia-avond Vijfheerenlanden	
2 februari 1990	wilgentenen vlechten	
9 februari 1990	insectenvitrines maken	vogelgeluiden
16 februari 1990	lezing bomen in Culemborg	
23 februari 1990	teken- en schilderwedstrijd insecten	
2 maart 1990	geen jeugdavond (vakantie)	
9 maart 1990	dia-avond Camargue	
16 maart 1990	FEESTAVOND 15-JAAR N.V.W.C.	
23 maart 1990	dia-avond amfibieën en reptielen	
30 maart 1990	zaden zaaien	knoppen determinatie
6 april 1990	bodembedekking	watermonsterbepaling
13 april 1990	geen jeugdavond (kamp)	
20 april 1990	geen jeugdavond (kamp)	
27 april 1990	insecten zoeken voor vitrines	terreinbezoek en vogelinventarisatie
4 mei 1990	insectenobservatie	opname begroeiing
11 mei 1990	bloemenobservatie	inventariseren planten (van te voren verzameld)
18 mei 1990	vogels kijken	vogelinventarisatie
25 mei 1990	collage gedroogde bloemen	amfibieën-inventarisatie
26 mei 1990 (ZATERDAG!!!)		VLINDERINVENTARISATIE
1 juni 1990	dia-avond planten langs de spoorlijn	
8 juni 1990	beestjes zoeken voor aquaria	insecteninventarisatie
15 juni 1990	observatie waterdiertjes	vogelinventarisatie
22 juni 1990	inrichten aquarium	planten determineren

29 juni 1990	bomenspeurtocht in de Plantage	waterdieren-inventarisatie
6 juli 1990	vlinderavond	nachtvlinderonderzoek (08.00 - 11.30 uur)
13 juli 1990	slotavond	

* * * * *

EXCURSIE- PROGRAMMA

* * * INDIEN NIET VERMELD, DAN VERTREKKEN ALLE EXCURSIES VANAF "DE KETELVINK" * * *

maandag 18 december 1989

Algemene maandelijkse vergadering; aanvang: 20.00 uur.

woensdag 3 januari 1990

Natuur vraag en antwoord avond; aanvang: 20.00 uur.

vrijdag 5 januari 1990

Nieuwjaarsbijeenkomst, zie mededeling op konvo voor 20 januari.

zaterdag 6 januari 1990

Knotten, konvo bijgevoegd.

maandag 8 januari 1990

Vogel- en zoogdierenwerkgroep-vergadering; aanvang: 20.00 uur.

zaterdag 13 januari 1990

Tuinwerkzaamheden rondom De Ketelvink.

maandag 15 januari 1990

Jaarvergadering, zie mededeling op konvo voor 20 januari.

zaterdag 20 januari 1990

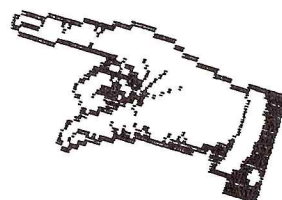
Busexcursie naar de Flevopolder. (zie bijlage)

maandag 22 januari 1990

1e cursusavond.

woensdag 24 januari 1990

U I T E R S T E I N L E V E R D A T U M K O P Y H A K - A L F E B R U A R I

vrijdag 26 januari 1990

Dia-avond "Zwerven door de Vijfheerenlanden" - Herman Rensel.

zaterdag 27 januari 1990

1/2 dag-excursie * fietsen en/of wandelen langs de Lek: "Het ontstaan van het rivierenlandschap" * deze excursie staat in het teken van de cursus.

Knotten, konvo bijgevoegd (hetzelfde als 6 januari 1990).

zaterdag 3 februari 1990

Tuinwerkzaamheden rondom De Ketelvink.

maandag 5 februari 1990

2e cursusavond.

woensdag 7 februari 1990

Natuur vraag en antwoord avond - thema: nestkasteninfo; aanvang: 20.00 uur.

zaterdag 10 februari 1990

Vogelexcursie Kil van Hurwenen o.l.v. Henkjan Kievit; vertrek: 09.00 uur.
Opgeven bij Henkjan, tel.: 0 3 4 5 0 - 2 1 4 2 5.

maandag 12 februari 1990

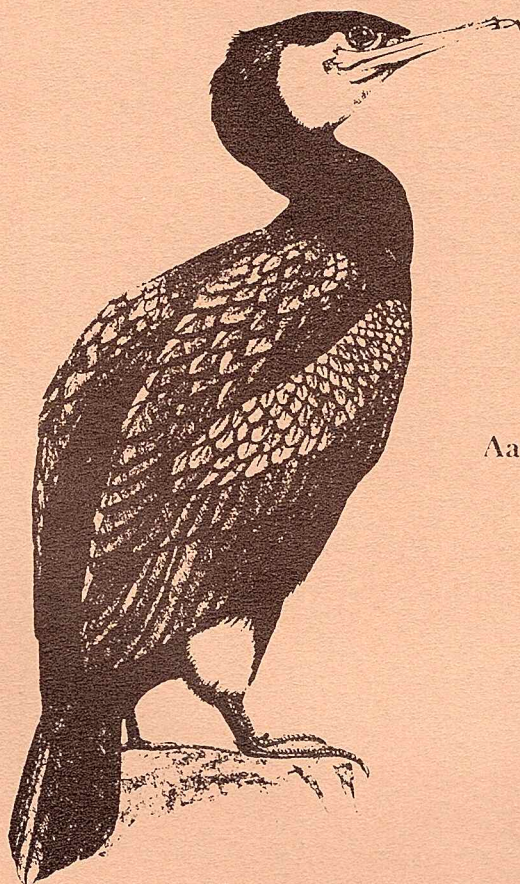
Vogel- en zoogdierenwerkgroep-vergadering; aanvang: 20.00 uur.

zaterdag 17 februari 1990

Knotten, konvo volgt.

maandag 19 februari 1990

Algemene maandelijkse vergadering; aanvang: 20.00 uur.

Aalscholver

105.10
Fam. van der Kooij
Vliegerweg 3
4101 JK CULEMBORG